

KLUCZ ODPOWIEDZI

- *Nie można używać ołówków ani korektorów (za ich stosowanie Twoja praca zostanie zdyskwalifikowana i za całość otrzymasz 0 pkt.)*
- *Dopuszcza się możliwość poprawek w jedyny sposób – należy skreślić część wypowiedzi i obok napisać nową, do oceny*
- *Mazanie, poprawianie wypowiedzi (zwłaszcza dat czy nazwisk) jest niedopuszczalne i przy ocenianiu wypowiedzi będzie pomijane*
- *Udzielanie odpowiedzi – koniecznie w kolejności! Najpierw na pyt. 1, potem 2 i 3, a po zakończeniu wypowiedzi z lektur – wypracowanie na pytanie 4; na początku jest zapisane i podkreślone „Pyt. 1”, natomiast po skończeniu odpowiedzi na nie, uczeń sam pisze i podkreśla „Pyt. 2”, „Pyt. 3” oraz na koniec „Pyt. 4”.*

Część A – pytania z lektur:

- *Każdą odpowiedź na każde pytanie oceniamy oddzielnie ocenami 1-6, które następnie przeliczamy na punkty:*

6 = 10 pkt.

5+ = 9 pkt.

5 = 8 pkt.

4+ = 7 pkt.

4 = 6 pkt.

3+ = 5 pkt.

3 = 4 pkt.

2+ = 3 pkt.

2 = 2 pkt.

1+ = 1 pkt.

1 = 0 pkt.

- *Po ocenie każdego z trzech pytań sumujemy punkty i wystawiamy łączną notę punktową za pytania z lektur.*

Część B - wypracowanie

4/

/12

Grecja w dobie walk z Persją i o hegemonię w V-IV w. p.n.e.

<p>Poziom III</p>	<p>W.III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (12 pkt.) A-D) Olimpijczyk <u>w pełni</u> przedstawił <u>wszystkie najważniejsze aspekty</u> zagadnienia, tj.: A) powstanie imperium perskiego i przyczyny wojen grecko – perskich w V w. p.n.e. B) wojny grecko – perskie 490 r. p.n.e., 480 r. p.n.e., 479 r. p.n.e. i ich zakończenie w poł. V w. p.n.e. C) walki o hegemonię w Grecji w V w. p.n.e. D) walki o hegemonię w Grecji w IV w. p.n.e.</p>	<p>M.III - POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego (0 błędów) S.III - SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził <u>poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem)</u> J.III - JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował <u>wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny</u></p>
<p>Poziom II</p>	<p>W.II – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (8 pkt.) Zdający poruszył wszystkie aspekty - alternatywnie: - scharakteryzował w pełni 3 istotne aspekty tematu (z A, B, C, D) i zasygnalizował 1 - scharakteryzował w pełni 2 istotne aspekty tematu i zasygnalizował 2</p>	<p>M.II - POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił <u>1-2 błędy</u> merytoryczne S.II - SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził <u>niekonsekwentną selekcję i hierarchizację informacji (zamieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem)</u> J.II - JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował <u>wywód nie w pełni uporządkowany</u></p>
<p>Poziom I</p>	<p>W.I – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (4 pkt.) Zdający - alternatywnie: - scharakteryzował w pełni 1 istotny aspekt tematu (z A, B, C, D) i zasygnalizował 1-3 - scharakteryzował w pełni 2 istotne aspekty tematu i żadnego innego nie zasygnalizował - zasygnalizował 3-4 istotne aspekty tematu</p>	<p>M.I - POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił <u>3-4 błędy</u> merytoryczne S.I - SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził <u>w niewystarczającym stopniu selekcję i hierarchizację informacji (napisał pracę, której <u>znaczna część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem</u>)</u> J.I - JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował <u>wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny</u></p>
<p>0</p>	<p>(0 pkt.) Alternatywnie: - treść pracy wskazuje, że zdający nie zrozumiał tematu - zdający zasygnalizował co najwyżej 1-2 istotne aspekty tematu (z A, B, C, D) - scharakteryzował tylko 1 aspekt, nie poruszając żadnych innych</p>	<p>Przy pracy o wartości merytorycznej 0 pkt., nie przyznaje się punktów za pozostałe elementy. M, S, J – powodujące odjęcie 1 pkt. w pracach o poz. I-III: M.0 - Zdający popełnił min. <u>5 błędów</u> merytorycznych. S.0 – Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. J.0 – Wywód jest niekomunikatywny</p>

Temat: Grecja w dobie walk z Persją i o hegemonię w V-IV w. p.n.e.

W – przykładowa wartość merytoryczna:

A-D) przykładowe najważniejsze aspekty: aby zaliczyć dany element na scharakteryzowany –

S – uczeń musi poruszyć znaczną większość z nich; na zasygnalizowany – Z – część z nich

A) Powstanie imperium perskiego i przyczyny wojen persko - greckich V w. p.n.e. (S – min. 4 elementów z 6, Z – 2-3 elementy):

A1/ powstanie w I poł. I tys. p.n.e. w zachodniej części Iranu dwóch spokrewnionych ze sobą państw: na północy - Medów i na południu - Persów,

A2/ uniezależnienie się w poł. VI w. p.n.e. przez perskiego króla Cyrusa od Medów, a następnie przejście także nad nimi władzy,

A3/ podboje w II poł. VI w. p.n.e. ludów sąsiednich, tworząc olbrzymie imperium od M. Egejskiego na zachodzie, po Indus na wschodzie, od Kaukazu, M. Kaspijskiego i J. Aralskiego na północy, po Egipt i Ocean Indyjski na południu.

A4/ uzależnienie przez Persję greckich polis w Azji Mniejszej, obciążając je podatkowo i faworyzując w nich niepopularnych tyranów,

A5/ wybuch powstania przeciwko Persom - stłumionego mimo poparcia go przez Greków kontynentalnych (przede wszystkim Ateny),

A6/ dążenie Persów do zemstczenia się na Grecji, ukarania Aten i opanowania całej Grecji.

B) Wojny grecko – perskie I poł. V w. p.n.e. (S – opisanie 3 elementów z 3, Z – 1-2 elementy):

B1) Wojna 490 r. p.n.e.:

- działania Persów mające na celu opanowanie wysp i Grecji kontynentalnej nienapotykające początkowo na większy opór,

- stawienie czoła najeźdźcom przez Ateńczyków pod **Maratonem** i mimo zdecydowanej przewagi liczebnej wroga - rozbicie Persów, paraliżując całkowicie ich plany.

B2) Najazd 480 r. p.n.e.:

- wyprawa króla Kserksesa z olbrzymią armią i flotą,

- poddanie się Persom części państw i zawiązanie sojuszu przez pozostałe, łącząc wspólnie wojsko i flotę,

- bitwa pod Termopilami zakończona zwycięstwem Persów (mimo bohaterskiej obrony przez Leonidasa), lecz nie całkowitym rozbiciem Greków, umożliwiającą zajęcie Attyki,

- bitwa morska pod Salaminą rozegrana w niekorzystnych warunkach dla Persów na wodach zatoki, zakończona zwycięstwem Greków,

- wybuch powstania w Babilonii, wycofanie się Kserksesa i przerwanie działań wojennych.

B3) Kampania 479 r. p.n.e. i zakończenie wojen:

- wznowienie działań wojennych po zimie w 479 r. p.n.e. i bitwa pod Platejami - rozbiciem Persów i zażegnaniem na zawsze zagrożenia z ich strony,

- zniszczenie resztek floty perskiej przez Greków,

- systematyczne wyzwalamie wysp i polis Azji Mniejszej, trwające do końca lat sześćdziesiątych V w. p.n.e.,

- ostateczne zakończenie wojen dopiero w 448 r. p.n.e. po pokoju Kalliasa.

C) Walki o hegemonię w Grecji w V w. p.n.e. (S – min. 3 elementy z 5, Z – 1-2 elementy):

C1/ wzrost znaczenia Aten i Sparty po wojnach z Persją,

C2/ zawiązanie w 478 r. p.n.e. Związku Morskiego przez Ateny i ich sprzymierzeńców oficjalnie przeciwko Persji, nierozwiązanego po zakończeniu wojny, stanowiącego podstawę wpływów politycznych Aten w powojennej Grecji,

C3/ narastanie konfliktu pomiędzy rywalizującymi o hegemonię (przywództwo) Spartą (największą potęgą lądową Grecji) i Atenami (najpotężniejszą siłą morską),

C4/ wojna spartańsko - ateńska w poł. V w. p.n.e.,

C5/ wznowienie działań zbrojnych po 30-letnim pokoju - wojna peloponeska (431 - 404 p.n.e.):

- początkowa „równowaga sił” (przewaga Aten na morzu i Sparty na lądzie),

- pomoc finansowa Persji dla Sparty, wybudowanie przez nią floty i pokonanie Aten,

- rozwiązanie Związku Morskiego; Sparta - hegemonem greckich polis,

D) Walki o hegemonię w Grecji w IV w. p.n.e. (S – min. 5 elementów z 8, Z – 2-4 elementy):

D1/ wmieszanie się państwa spartańskiego w konflikt wewnętrzny w Persji - osłabieniem jego pozycji w Grecji:

- zawiązanie się koalicji greckiej zwalczającej wraz z Persją Spartę,

D2/ zawarcie przez Persję (obawiającej się odrodzenia Aten) pokoju ze Spartą, zadowolając się przejściem pod swe władanie miast greckich w Azji Mniejszej,

D3/ utworzenie w 378 r. p.n.e. przez Ateny II Związku Morskiego - tym razem przeciwko Sparcie,

D4/ wzrost znaczenia Teb i wszczęcie przez nie wojny ze Spartą w 379 r. p.n.e.:

- pokonanie Sparty, rozwiązanie zawiązanego przez nią Związku Peloponeskiego, utrata hegemonii przez Spartę i przejście jej przez Teby,

D5/ zaniepokojenie Aten wzrostem Teb, przejście na stronę Sparty i zawiązanie koalicji antytebańskiej,

D6/ utrata hegemonii przez Teby i jednocześnie rozwiązanie II Związku Morskiego,

D7/ wzrost znaczenia Macedonii w poł. IV w. p.n.e. pod rządami Filipa II (359 - 336 p.n.e.):

- podporządkowanie północnych państw greckich,

- ingerowanie w wewnętrzne sprawy innych państw,

- zorganizowanie koalicji antymacedońskiej przez Ateny i klęska Greków pod Cheroneją w 338 r. p.n.e,

D8/ narzucenie Grecji w 337 r. p.n.e. przez Filipa II obowiązku utworzenia federacji (Związku Korynckiego) pod swoim przywództwem: Macedonia hegemonem Hellady